

Saatja: Monika Koolmeister [COBALT] <monika.koolmeister@cobalt.legal>

Saadetud: 12.04.2023 14:17

Adressaat: RAB rahapesu <info@fiu.ee>

Teema: Selgitustaoetus seoses rahakotiteenuse olemusega

Manused: image011.png; image012.png; image013.png; image014.png; image015.png

Tere

Pöördun Rahapesu Andmebüroo poole seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (**RahaPTS**) § 3 p-s 10 sätestatud **virtuaalvääringu rahakotiteenuse olemuse sisustamisega**. Meie hinnangul võtmevalduseta (*non-custodian*) rahakott, ehk virtuaalvääringute rahakott, mille puhul on kasutaja krüpteeritud privaativõtmed on tema enda valduses, mitte teenusepakkuja valduses, ei tohiks kuuluda RahaPTS § 3 p 10 mõiste alla, kuna see ei ole hõlmatud 5. rahapesutõkestamise direktiiviga (**AMLD5** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32018L0843>). Sellest tulenevalt ei kohalduks eelnimetatud juhul RahaPTS-i sätted, sh (i) RahaPTS §-s 70 sätestatud loakohustus ning (ii) kohustus kohaldada RahaPTS-is sätestatud hoolsusmeetmeid, kuna „rahakott“ ei vastaks RahaPTS-i definitsioonile.

Oleme ülaloodud järeldust täpsemalt põhjendanud alljärgnevalt.

Analüüs ning põhjendused: võtmevalduseta rahakoti ehk *non-custodian* rahakoti eripära

RahaPTS § 3 p 10 sätestab, et „*virtuaalvääringu rahakotiteenus on teenus, mille raames luuakse klientidele või hoitakse klientide krüpteeritud võtmeid, mida saab kasutada virtuaalvääringute hoidmise, talletamise ja ülekandmise eesmärgil.*“ Euroopa Liidu õigusesse sätestati virtuaalvääringu rahakotiteenuse mõiste läbi direktiivi AMLD5. Kuigi AMLD5 ega RahaPTS seda konkreetselt ei sätesta, siis vastavalt akadeemilisele kirjandusele on võimalik eristada võtmevaldusega (*custodian*) ja võtmevalduseta (*non-custodian*) virtuaalvääringu rahakotte.

Võtmevaldusega (*custodian*) rahakotid on virtuaalvääringu rahakotid, mida hallatakse kolmanda osapoole ehk rahakotiteenuse pakkuja poolt. Sel juhul ei ole kasutajal faktilist täielikku kontrolli oma vara üle, kuna kolmandal osapoolel on juurdepääs nii rahakoti privaativõtmetele kui ka varadele. Võtmevalduseta (*non-custodian*) rahakotid on virtuaalvääringu rahakotid, mille võtme loob küll teenusepakkuja, kuid kasutaja ise hoiab oma vara ja privaativõtmeid, ilma et selleks oleks vaja kolmanda osapoole teenuseid kasutada. [Allikas: Fromberger, M. Maume, P, Maute, L. The Law of Crypto Assets. München: Verlag C.H.Beck oHG 2022. Lk 10].

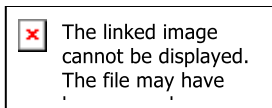
Leiame, et RahaPTS-i tuleb tõlgendada kooskõlas EL-is kehtiva AMLD-ga. AMLD5-s toodi EL-i õiguskorda nimelt võtmevaldusega rahakotiteenuse pakkuja ehk *custodian wallet provider* definitsioon: „*isik, kes osutab oma klientide nimel krüptograafiliste privaativõtmete kaitse teenuseid, et virtuaalvääringuid hoida, säilitada ja üle kanda.*“ Inglise keeles kõlab eelnev järgnevalt: „*“custodian wallet provider” means an entity that provides services to safeguard private cryptographic keys on behalf of its customers, to hold, store and transfer virtual currencies*“. Direktiivi eesti keelses tõlkes on „*custodian*“ märkimata ning viidatud on lihtsalt „rahakotiteenuse pakkujale“. Olukord, mil teenusepakkuja väljastaks klientidele rahakottide krüpteeritud võtmeid, kuid neid võtmeid ise ei hoiaks / haldaks, ei ole AMLD5-ga hõlmatud. Sel juhul on tegemist *non-custodian* rahakotiteenusega, mis ei peaks meie hinnangul olema hõlmatud ka RahaPTS § 3 p-i 10 mõistes.

Euroopa Liidu seadusandlikud organid on valdkonna ühtlustamiseks välja töötanud otsekohalduva krüptovara määrase (*Regulation on Markets in Crypto-Assets* ehk MiCA) eelnõu. Selle viimase versiooni põhjenduspunkti 59 kohaselt ei kuulu võtmevalduseta (*non-custodian*) krüptovara rahakotid samuti määrase kohaldamisalasse. Inglise keeles on nimetatu sätestatud järgnevalt: "*Hardware or software providers of non-custodian wallets do not fall within the scope of this Regulation.*" (kättesaadav: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_13198_2022_INIT&from=EN)

Eelnimetatud põhjustel oleme seisukohal, et kui ettevõtte väljastab klientidele krüpteeritud võtmeid, kuid neid ei hoia / halda (*non-custodian* rahakoti pakkumine), siis ei peaks osutatav teenus liigituma RahaPTS § 3 p-s 10 sätestatud teenuseks. Sellest tulenevalt ei kohalduks eelnimetatud juhul RahaPTS-i sätteid, sh (i) RahaPTS §-s 70 sätestatud loakohustus ning (ii) kohustus kohaldada RahaPTS-is sätestatud hoolsusmeetmeid (sh tuvastamist), kuna „rahakott“ ei vastaks RahaPTS-i definitsioonile.

Selgitustaotluse küsimus. Palume meile teada anda, kui te ei nõustu meie ülaltoodud põhjendustega. Mittenõustumise korral palume selgitada ka mittenõustumise põhjuseid.

Ette tänades ja lugupidamisega,
Monika Koolmeister

This e-mail is from COBALT office in Estonia and is subject to [disclaimers](#) and [general terms & conditions](#).

Monika Koolmeister
Partner

Mob: +372 5565 4337

Tel: +372 665 1888

Email: monika.koolmeister@cobalt.legal

Kawe Plaza, Pärnu mnt 15 Tallinn 10141, Eesti

Our temporary address Estonia pst 19/ Tatari 1, 10141 Tallinn